

Palvelualojen viestit kuntapäätäjille

Palvelualojen työnantajat Paltan viestit uudelle
valtuustokaudelle ja valittaville kuntapäätäjille

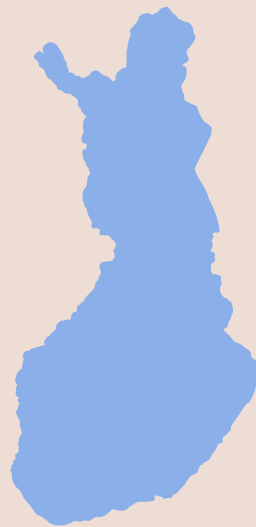
Palvelualat luovat kasvua ja elinvoimaa kuntiin

Palveluyritykset luovat kasvua ja elinvoimaa kuntiin ja koko Suomeen. 54 prosenttia uusista yrityksistä syntyy palvelualoille ja työnantajayritysten määrä on kasvanut Suomessa lähes pelkästään palveluissa. Palvelualat ovat Suomen suurin työllistäjä ja ne työllistävät yli miljoona ihmistä. Yksityiset palvelut ovat 2000-luvulla luoneet Suomeen yli 380 000 uutta työpaikkaa.

Kunnilla on merkittävä rooli palveluyritysten kasvun mahdollistamisessa ja elinvoimaisen toimintaympäristön luomisessa. Kunnissa on tärkeää edistää yksityisten yritysten mukanaoloa hankinnoissa sekä kehittää yritystoimintaa sujuvoittavaa infraa ja palveluita.

Palvelut
työllistävät
52 %
koko
yksityisestä
sektorista

Palvelualat
tuottavat
42 %
Suomen
BKT:stä

Suomen
viennin
arvosta
32 %
on palvelu-
vientiä

1

Mahdollistetaan tasapuolinen kilpailuasetelma

Mahdollistetaan tasapuolinen kilpailuasetelma

- **Arvioidaan kunnissa valtuustokausittain markkinoilla toimivien kuntayhtiöiden rooli ja tarpeellisuus**
 - Uusille markkinoille lähtemisiin tulee suhtautua erittäin pidättyvästi.
 - Kunnat harjoittavat laajaa elinkeinotoimintaa eri puolilla maata. Suomessa oli vuonna 2018 yli 2 100 kuntayhtiötä. Kunnat omistavat ja operoivat esimerkiksi taloushallinnon palveluita, turvallisuuspalveluita ja kiinteistönhuoltoa tarjoavia yrityksiä. Kuntien tai niiden yritysten tehtävänä ei tulisi olla kilpailu yksityisten yritysten kanssa.
- **Varmistetaan tasapuolinen kilpailuasetelma yksityisen ja julkisen liiketoiminnan välillä**
 - Kunnilla ei tulisi olla mahdollisuutta tehdä hankintoja omilta yhtiöiltään ilman kilpailutusta. Hankintalain kiertäminen haittaa kilpailua ja yksityisten yritysten pääsyä markkinoille.
 - Kuntien sidosyksiköiden ulosmyyntiraja tulee alentaa nolnaan ilman toimialakohtaisia poikkeuksia. Muutos ei estäisi sidosyksiköitä myymästä palveluitaan omistajilleen eli kunnille, mutta estäisi niiden myymisen ilman kilpailutusta. Näin yksityisillä yrityksillä olisi myös mahdollisuus tarjota, ja kilpailun hyödyt saataisiin käyttöön.
 - Kuntayhtiöiden markkinoita häiritsevään toimintaan tulisi puuttua vahvemmin.

2

Avataan julkista palvelutuotantoa

Avataan julkista palvelutuotantoa

- **Avataan julkista palvelutuotantoa yrityksille ja otetaan monituottajuus laajemmin käyttöön**
 - Monituottajuus tarkoittaa sitä, että palveluita on tarjoamassa myös yrityksiä ja järjestöjä. Tämän mahdollistamiseksi kuntien tulee erottaa palvelutuotannossaan palveluiden järjestäjä- ja tuottajatahot.
- **Tehdään kuntien itse tuottamien palveluiden kustannusrakenne paremmin vertailtavaksi ja läpinäkyväksi**
 - Velvoitetaan kunnat käyttämään yhteistä mallia kustannusten laskemisessa.
- **Suuret kaupungit suunnannäyttäjiksi**
 - Suurten kaupunkien alueilla on laajin ja monipuolisin yksityisen puolen tarjonta, ja perusteet kuntien toiminnalle markkinoilla vähäisimmät.

3

Kehitetään kuntien hankintaosaamista

Kehitetään kuntien hankintaosaamista

- Kehitetään kuntien osaamista julkisten hankintojen tekemisessä
 - Kunnat tekevät hankintoja eli ostavat tuotteita ja palveluita vuosittain yli 20 miljardilla eurolla. Kuntien hankintaosaamisessa on kuitenkin suuria kuntakohtaisia eroja.
 - Kehittämällä kuntien hankintaosaamista kautta Suomen saadaan aikaan laadukkaampia ja tehokkaampia hankintoja parhaiten soveltuvilta palveluntuottajilta.

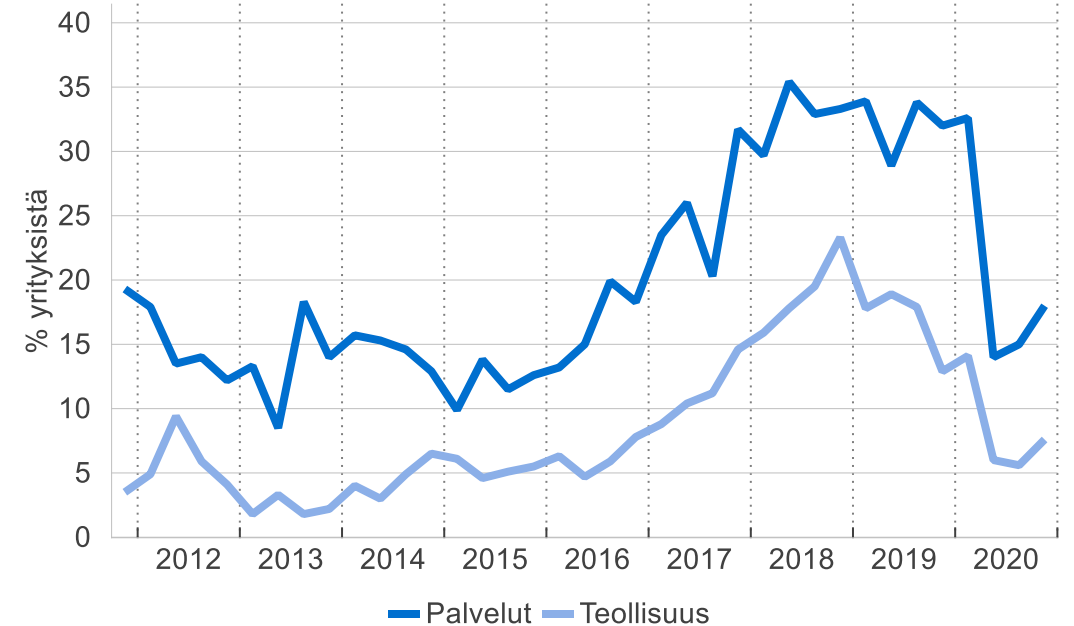
4

Varmistetaan sujuvat digi- ja liikennepalvelut

Varmistetaan sujuvat digi- ja liikennepalvelut

- Digitalisoidaan kuntien palvelut
 - Mahdollisuus keskittää kunnan digipalveluita valtakunnallisesti tulee selvittää valtuustokausittain.
 - Lupapalvelut ja muut yrityspalvelut on digitalisoitava mahdollisimman pian.
- Panostetaan liikenteen infraan ja palveluihin
 - Siten voidaan edistää työvoiman ja tavaroiden sujuvampaa ja vähäpäästöisempää liikkumista kaikkialla Suomessa.

Työvoimapula kasvun esteenä palvelualoilla

Lähde: DG ECFIN, Eurostat, Macrobond, PALTA

Vuosina 2018–2019 joka kolmannen palvelualan yrityksen kasvua rajoitti pula osaavasta työvoimasta, ja koronasta huolimatta työvoimapula on käännytynyt kasvuun.

Yhteenveto: Paltan kuntavaaliviestit

1. Mahdollistetaan tasapuolinen kilpailuasetelma kunnissa

- Markkinoilla toimivien kuntayhtiöiden rooli ja tarpeellisuus tulee arvioida valtuustokausittain. Uusille markkinoille lähtemisiin tulee suhtautua erittäin pidättyvästi.

2. Avataan julkista palvelutuotantoa

- Julkista palvelutuotantoa on avattava yrityksille ja monituottajuus on otettava laajemmin käyttöön.
- Kuntien itse tuottamien palveluiden kustannusrakenne on tehtävä paremmin vertailtavaksi ja läpinäkyväksi.

3. Kehitetään kuntien hankintaosaamista

- Kuntien hankintaosaamisessa on suuria kuntakohtaisia eroja. Kuntien julkisia hankintoja on kehitettävä ja osaamista lisättävä kautta koko kuntakentän.

4. Varmistetaan sujuvat digi- ja liikennepalvelut

- Kuntien palveluiden digitalisointi on nostettava ensisijaiseksi tavoitteeksi.
- Liikenteen infraan ja palveluihin on panostettava. Näin varmistetaan työvoiman ja tavaroiden sujuvampi ja vähäpäästöisempi liikkuminen kaikkialla Suomessa.

Palveluajat luovat kasvua ja elinvoimaa kuntiin